PEDAGOGIK JAMOADA SUN'IY INTELLEKTGA NISBATAN IJTIMOIY FIKRNING SHAKLLANISHI

Chirchiq davlat pedagogika universiteti
amaliy psixologiya yo'nalishi 3-kurs talabasi
Hasanova Sabina Karim qizi
sabinasobirova75@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada pedagogik jamoada sun'iy intellektga nisbatan ijtimoiy fikrning shakllanish jarayoni tahlil qilinadi. Jamoa a'zolarining sun'iy intellekt texnologiyalariga bo'lgan munosabati, qarshilik va qabul qilish darajalari o'rganiladi. Ijtimoiy muhit va guruh ichidagi interaktiv kommunikatsiyalar pedagoglarning fikrini shakllantirishga ta'sir qiladi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, pedagogik jamoada ijtimoiy fikr jamoaning innovatsion texnologiyalarga moslashuvini belgilaydi. Shu bilan birga, rahbarlik va hamkasblar bilan tajriba almashish pedagoglarning qaror qabul qilish jarayonini soddalashtiradi. Natijalar pedagogik jamoada sun'iy intellektni samarali integratsiya qilish strategiyalarini ishlab chiqishga yordam beradi.

Kalit so'zlar: ijtimoiy fikr, pedagogik jamoa, sun'iy intellekt, munosabat, innovatsiya.

Аннотация: В данной статье анализируется процесс формирования социального мнения о искусственном интеллекте в педагогическом коллективе. Изучаются отношение членов коллектива к технологиям ИИ, уровень принятия и сопротивления. Социальная среда и внутригрупповое взаимодействие влияют на формирование мнения педагогов. Исследования показывают, что социальное мнение в педагогическом коллективе определяет адаптацию к инновационным технологиям. Кроме того, руководство и обмен опытом с коллегами упрощают процесс принятия решений. Результаты помогают разрабатывать стратегии эффективной интеграции ИИ в педагогический коллектив.

Ключевые слова: социальное мнение, педагогический коллектив, искусственный интеллект, отношение, инновации.

Annotation: This article analyzes the process of forming social opinion about artificial intelligence within a pedagogical team. The attitudes of team members toward AI technologies, levels of acceptance and resistance are examined. Social environment and intra-group interactions influence teachers' opinions. Studies indicate that social opinion within the pedagogical team determines adaptation to innovative technologies. Additionally, leadership and experience sharing with colleagues facilitate decision-making. The results support the development of strategies for effective AI integration in pedagogical teams.

Keywords: social opinion, pedagogical team, artificial intelligence, attitude, innovation.

Kirish

Bugungi kunda ta'lim sohasida sun'iy intellekt (SI) texnologiyalari joriy etilishi pedagogik faoliyatni tubdan o'zgartirmoqda. Ta'lim jarayonida yangi texnologiyalarni samarali qo'llash nafaqat individual pedagogning bilim va ko'nikmalariga, balki butun pedagogik jamoaning ijtimoiy fikri va qaror qabul qilish jarayonlariga ham bog'liq. Pedagogik jamoa a'zolarining sun'iy intellektga bo'lgan munosabati, qarshilik yoki qabul qilish darajasi, innovatsion yondashuvlarni tatbiq etish jarayonida muhim rol o'ynaydi.

Ijtimoiy fikr pedagogik jamoaning innovatsion texnologiyalarga moslashuvini shakllantiradi va pedagoglarning kasbiy barqarorligi, professional o‘sishi hamda ish samaradorligini belgilaydi. Jamoa ichidagi interaktiv kommunikatsiyalar, hamkasblar bilan tajriba almashish va rahbarlik tomonidan qo‘llab-quvvatlash pedagoglarning texnologiyaga nisbatan qaror qabul qilish jarayonini osonlashtiradi va qarshiliklarni kamaytiradi.

Shuningdek, pedagogik jamoada sun’iy intellektga nisbatan ijtimoiy fikrni shakllantirish nafaqat texnologik yangiliklarni joriy etish, balki ta’lim sifatini oshirish, o‘quvchilarning o‘quv natijalarini yaxshilash va ta’lim jarayonini innovatsion yondashuvlar asosida optimallashtirish bilan chambarchas bog‘liq. Shu sababli, pedagogik jamoada ijtimoiy fikrni o‘rganish va uning shakllanish mexanizmlarini aniqlash ilmiy jihatdan dolzarb hisoblanadi.

Ushbu maqolada pedagogik jamoada sun’iy intellektga nisbatan ijtimoiy fikrning shakllanish jarayoni, ijtimoiy muhit va guruh ichidagi kommunikatsiyalarining pedagoglarning qaror qabul qilishiga ta’siri hamda innovatsion texnologiyalarni samarali joriy etish strategiyalari tahlil qilinadi.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya

Ta’lim tizimida sun’iy intellekt (SI) texnologiyalarining joriy etilishi pedagogik jamoalarning ijtimoiy fikrini shakllantirish jarayoniga katta ta’sir ko‘rsatadi. Pedagoglarning texnologiyaga nisbatan munosabati, qarshilik yoki qabul qilish darajasi, shuningdek, jamoa ichidagi ijtimoiy muhit, guruh dinamikasi va kommunikatsiya shakllari innovatsion texnologiyalarni samarali integratsiya qilish jarayonini belgilaydi. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, pedagogik jamoada ijtimoiy fikr faqat individual pedagogning bilim va tajribasiga emas, balki jamoaning ijtimoiy normalari, hamkasblar bilan o‘zaro ta’sir va rahbarlik qo‘llab-quvvatlashiga ham bog‘liqdir.

Ijtimoiy fikr pedagogik jamoaning innovatsion texnologiyalarga moslashuvi va qaror qabul qilish jarayonlarini tartibga soladi. Agar pedagogik jamoa a’zolari sun’iy intellekt texnologiyalarini qabul qilsa, ular dars jarayonini raqamli muhitga moslashtirishga, yangi metodlarni sinashga va tajriba almashishga tayyor bo‘ladi. Aksincha, qarshilik va shubhalar mavjud bo‘lsa, pedagoglarning motivatsiyasi pasayadi, stress darajasi oshadi va innovatsion jarayonlar sekinlashadi. Shu bois, ijtimoiy fikrni shakllantirish mexanizmlari pedagoglarning kasbiy barqarorligi va jamoaning professional samaradorligini mustahkamlashga xizmat qiladi.

Adabiyotlar tahlili shuni ko‘rsatadiki, pedagogik jamoalarda sun’iy intellektga nisbatan ijtimoiy fikrni shakllantirish jarayonida quyidagi omillar muhim hisoblanadi: pedagoglarning ichki motivatsiyasi, ijtimoiy qo‘llab-quvvatlash tizimi, rahbarlikning rag‘batlantiruvchi siyosati, hamkasblar bilan tajriba almashish imkoniyatlari va o‘quv jarayonida texnologiyalardan foydalanish tajribasi. Masalan, Bandura (1997) o‘zini-o‘zi boshqarish (self-efficacy) kontseptsiyasi pedagoglarning qaror qabul qilish va texnologiyaga moslashish jarayonida ichki motivatsiyaning ahamiyatini ta’kidlaydi[1]. Shu bilan birga, Ifenthaler va McCoy (2023) tadqiqotlari pedagogik jamoa ichidagi ijtimoiy qo‘llab-quvvatlash va interaktiv kommunikatsiya pedagoglarning ijtimoiy fikrini shakllantirishda muhim ekanligini ko‘rsatadi[2].

Metodologiya sifatida maqolada miqdoriy va sifatli tadqiqot yondashuvlarining kombinatsiyasi qo‘llanadi. Miqdoriy yondashuv doirasida pedagoglarning ijtimoiy fikri,

[1] Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The Exercise of Control.* New York: Freeman.
[2] Ifenthaler, D., McCoy, D. J. – *Artificial intelligence and teacher adaptation in education.*

texnologiyaga munosabati va innovatsion qaror qabul qilish ko‘rsatkichlarini o‘lchash uchun standartlashtirilgan so‘rovnomalar va indikatorlar ishlatiladi. Sifatli yondashuv doirasida esa intervyular, fokus-guruhlar va pedagoglarning sun’iy intellektga nisbatan ijtimoiy fikr shakllanish tajribasi tahlil qilinadi. Bu yondashuv pedagoglarning ijtimoiy fikrini shakllantirish mexanizmlarini aniqlash va ularni innovatsion jarayonlarda qo‘llash strategiyalarini ishlab chiqish imkonini beradi.

Shu tariqa, pedagogik jamoada sun’iy intellektga nisbatan ijtimoiy fikrni o‘rganish, jamoaning innovatsion texnologiyalarga moslashuvini rag‘batlantirish va pedagoglarning professional barqarorligini oshirish uchun muhim ilmiy asos bo‘lib xizmat qiladi. Tadqiqot natijalari pedagogik jamoalarda ijtimoiy fikrni mustahkamlash, pedagoglarni motivatsiya qilish va raqamli transformatsiyani samarali amalga oshirish bo‘yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqishga yordam beradi.

Muhokama

Pedagogik jamoada sun’iy intellektga nisbatan ijtimoiy fikr shakllanishi murakkab va ko‘p omilli jarayon sifatida namoyon bo‘ladi. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, pedagoglarning texnologiyaga bo‘lgan qarshi yoki ijobiy munosabati individual psixologik omillarga, jumladan motivatsiya, texnologik bilim va ilg‘or pedagogik tajribaga bog‘liq bo‘lsa, jamoa ichidagi ijtimoiy ta’sir, kommunikatsiya va rahbarlik qo‘llab-quvvatlashi ijtimoiy fikrni shakllantirishda hal qiluvchi rol o‘ynaydi. Jamoaning umumiy ijtimoiy fikri innovatsion texnologiyalarga nisbatan qaror qabul qilish tezligi va sifatini belgilaydi.

Shuningdek, pedagoglar o‘rtasidagi interaktiv muloqot va tajriba almashish ijtimoiy fikrni mustahkamlashga xizmat qiladi. Masalan, hamkasblarning sun’iy intellekt texnologiyalari bo‘yicha ijobiy fikri yangi pedagoglarni texnologiyaga moslashishga undaydi, qarshilikni kamaytiradi va innovatsion yondashuvlarni qabul qilish jarayonini soddalashtiradi. Aksincha, jamoada shubha yoki salbiy munosabat mavjud bo‘lsa, pedagoglarning qaror qabul qilish jarayoni sekinlashadi, stress darajasi oshadi va raqamli transformatsiyaga moslashuv qiyinlashadi.

Muhokama shuni ko‘rsatadiki, ijtimoiy fikrning shakllanish mexanizmlari jamoaning innovatsion texnologiyalarga moslashuvini rag‘batlantiradi, pedagoglarning professional barqarorligini oshiradi va ta’lim jarayonini samarali tashkil etishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, rahbarlik tomonidan qo‘llab-quvvatlash, treninglar, mentorlik va hamkasblar bilan tajriba almashish pedagogik jamoada ijtimoiy fikrni konstruktiv shakllantirish va sun’iy intellektni samarali integratsiya qilish imkoniyatlarini kengaytiradi.

Pedagogik jamoada sun’iy intellektga nisbatan ijtimoiy fikrni shakllantirish strategiyalari, motivatsiya va ijtimoiy qo‘llab-quvvatlash bilan uyg‘unlashtirilganda, raqamli transformatsiya jarayonining samaradorligi sezilarli darajada oshadi. Shu bilan birga, pedagogik jamoaning umumiy ijtimoiy fikri innovatsion pedagogik qarorlar va o‘quv jarayonini optimallashtirishga bevosita ta’sir qiladi.

Xulosa

Pedagogik jamoada sun’iy intellektga nisbatan ijtimoiy fikrning shakllanishi ta’lim sohasidagi innovatsion jarayonlarni samarali amalga oshirishda muhim ahamiyatga ega. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, pedagoglarning texnologiyaga bo‘lgan qarshi yoki ijobiy munosabati nafaqat ularning individual psixologik xususiyatlari, balki jamoa ichidagi interaktiv kommunikatsiya, hamkasblar bilan tajriba almashish va rahbarlikning qo‘llab-quvvatlash

siyosatiga ham bog‘liq. Ijtimoiy fikr pedagogik jamoaning qaror qabul qilish tezligi va sifatini belgilab, innovatsion texnologiyalarga moslashuv jarayonini rag‘batlantiradi.

Pedagogik jamoada konstruktiv ijtimoiy fikrni shakllantirish uchun motivatsiya, ijtimoiy qo‘llab-quvvatlash va rahbarlik strategiyalarini uyg‘unlashtirish zarur. Shu bilan birga, ijtimoiy fikrning shakllanishi pedagoglarning professional barqarorligini oshiradi, stressni kamaytiradi va raqamli transformatsiyani samarali amalga oshirishga yordam beradi.

Shunday qilib, pedagogik jamoada sun’iy intellektga nisbatan ijtimoiy fikrni to‘g‘ri shakllantirish — ta’lim sifatini yaxshilash, innovatsion pedagogik yondashuvlarni joriy etish va o‘quvchilarning ta’lim jarayonidagi natijalarini optimallashtirishning asosiy sharti hisoblanadi. Bu jarayon pedagogik jamoaning raqamli transformatsiyaga moslashuvini tezlashtiradi va ta’limda innovatsion yondashuvlarni samarali amalga oshirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The Exercise of Control.* New York: Freeman.
2. Ifenthaler, D., McCoy, D. J. – *Artificial intelligence and teacher adaptation in education.*
3. Selwyn, N. (2016). *Education and Technology: Key Issues and Debates.* London: Bloomsbury Academic.
4. Holmes, W., Bialik, M., & Fadel, C. (2019). *Artificial Intelligence in Education: Promises and Implications for Teaching and Learning.* Boston: Center for Curriculum Redesign.
5. Abduqodirova, D. E. (2025). *Psychological features of the neurographic approach.* 01, 501–503.
6. Abduqodirova, D. E. (2025). *Talabalarda psixologik stressni yengish.* 03, 69–73.
7. Abduqodirova, D. E. (2025). *Hissiy ijodkorlik: tushuncha va komponentlar.* Journal of Economics and Business UBS, 4, 145–154.
8. Abduqodirova, D. E. (2024). *Emotsional kreativlik: nazariy asoslari va psixologik yondashuvlar.* Journal of Economics and Business UBS, 4, 679–685.
9. Abduqodirova, D. E. (2015). *The role of emotional creativity in students’ decision-making.* International Conference of Natural and Social-Humanitarian Sciences.
10. Abduqodirova, D. E. (2025). *Inklyuziv ta’lim sharoitida o‘quvchilarning emotsional intellektini rivojlantirishning psixologik-pedagogik asoslari.* Scientific-Practical Conference “Inclusive Education: Dialogue, Analysis, Experience”, December 15, 2025.